

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ 8ον - ΑΡΙΘΜ. 173

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1977

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ

- 'Επιστολή τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Παύλου πρὸς τὸν Οἰκουμένικόν Πατριάρχην Δημήτριον 2
- 'Επίσκεψις τῆς Α.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλία εἰς τὸ Πατριαρχικόν Κέντρον τοῦ Σαμπεζύ 3
- Ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος..... 4
- Συνεκλήθη ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 4
- Θεολογικὸς διάλογος Ὁρθοδόξων - Ἀγγλικανῶν εἰς Cambridge..... 5
- Ἐπραγματοποιήθη εἰς Σαμπεζύ ἡ Γενικὴ Συνέλευσις Ὁργανώσεων Ὁρθοδόξου Νεολαίας "Σύνδεσμος".... 7
- Θεολογικὸν Σεμινάριον εἰς Κρήτην 8
- Διάλογος Ὁρθοδόξων - Παλαιοκαθολικῶν εἰς Σαμπεζύ 9
- Σύντομα νέα 10

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

- Νέαι ἐκδόσεις 11

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Τὰ περὶ Ἐκκλησίας καὶ Θεοτόκου εἰσηγητικὰ κείμενα τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων - Παλαιοκαθολικῶν 11

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
ΤÉΛÉGR. ORTHODOXIA-GENÈVE * TÉL. (022) 58 16 29 * 37, CHEMIN DE CHAMBÉSUY, 1292 CHAMBÉSUY-GENÈVE, SUISSE

Ἡ "Ἐπίσκεψις" ἐπιδιώκει νὰ ἐνημερώνη τοὺς ἀναγνώστας τῆς περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν. Δὲν φέρει εὐθύνην διὰ τὰς ἀπόψεις τὰς ἐκφραζομένας εἰς τὰς δημοσιευόμενας εἰδήσεις. Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευσις τοῦ περιεχομένου τοῦ Δελτίου μὲν ἀπλῆν ἐνδειξάν τῆς προελεύσεως.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ- Ἐπιστολή τῆς Α.Α. τοῦ Πάπα Παύλου πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον.

Ἡ Α.Α. ὁ Πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ' ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Δημήτριον τὴν κάτωθι Ἐπιστολήν ἐπ'εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπανόδου εἰς Κωνσταντινούπολιν τῆς ὑπὸ τὸν σεβ. Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἡ ὁποία εἶχε μεταβῆ εἰς Ρώμην διὰ νὰ παραστῆ εἰς τὰς τελετὰς τῆς θρονικῆς ἑορτῆς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας (Ἴδε "Ἐπίσκεψιν", Ἄρ. 172) :

" Τῆ Αὐτοῦ Ἀγιότητι ΔΗΜΗΤΡΙΩ, Α' Οἰκουμενικῷ Πατριάρχη,

Μετά βαθυτάτης χαρᾶς καί συγκινήσεως ἐδέχθημεν τὸν ὑμέτερον Ἀπεσταλμένον, τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν λίαν ἀγαπητὸν Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα, συνοδευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀρίστης Θεοφιλεστάτου Βασιλείου καί τοῦ Ἄρχοντος Πρωτονοταρίου καθηγητοῦ κ. Ἐμμανουήλ Φωτιάδου.

Κατὰ τὰς ἑορτίους ταύτας ἡμέρας τὰς πεπληρωμένας τῆς ἀγαλλιάσεως, ἣν θέτει ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν τό Πνεῦμα, ὁδηγοῦν ἡμᾶς εἰς εὐχαριστίαν, ἡ παρουσία Αὐτοῦ ἐν μέσῳ ἡμῶν εἶναι πλουσία εἰς σημασίαν. Καθαρῶς καταδεικνύει, ὅτι οἱ δεσμοί τῆς ἀδελφότητος, οἵτινες ἐκ νέου ὑφίστανται ἐπὶ μᾶλλον καί μᾶλλον στενοί μεταξὺ τῆς Πρεσβυτέρας καί Νέας Ρώμης, εἶναι πλέον τοιαῦτοι, ὥστε πᾶν ὅ,τι ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ζωὴν τῆς μᾶς τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν βιοῦται ἐπίσης καί ὑπὸ τῆς ἄλλης ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ αὐτοῦ Πνεύματος.

Εὐχαριστοῦντες τῇ Ὑμετέρᾳ Ἀγιότητι ἐπὶ τῇ νέᾳ ταύτῃ χειρονομίᾳ ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἐπαναλαμβάνομεν τὴν ἀκλόνητον ἡμῶν ἀπόφασιν, ὅπως, ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ μετ'Αὐτῆς, χωρήσωμεν ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἣτις δέον νὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἱερουργίαν τῆς Εὐχαριστίας τοῦ

Κυρίου. Δώη Κύριος ὅπως ἡ εὐλογημένη αὕτη ὥρα ᾗ ἑγγύς.

Φρονοῦμεν, ὅτι ἐν τῇ πορείᾳ πρὸς τὴν ἐπανευρισκομένην πλήρη κοινωνίαν ὀφείλομεν ἵνα παραμείνωμεν ἐν στενῇ ἐπαφῇ ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως αἱ προσπάθειαι ἡμῶν ὄσιν ἁρμονικῶς συντετονισμένα. Ὡσαύτως χαίρομεν ἐπὶ ταῖς εἰδήσεσιν, ἃς ὁ ὑμέτερος ἀξιὸς Ἀπεσταλμένος μετέδωκεν ἡμῖν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προσφάτου συνελεύσεως τῆς Διορθοδόξου προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου μετὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἡμετέρα Γραμματεία ἐπὶ τῆς Ἐνότητος θέλει πράξει τὸ πᾶν ἵνα ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ἀνεωγμένας δυνατότητας ἐκ τῶν πρώτων τούτων τοσοῦτον ἐνθαρρυντικῶν ἀποτελεσμάτων.

Ἐπιθυμοῦμεν ὁμοίως, ὅπως ἐκφράσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Ἀγιότητι τὴν πᾶσαν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν ἐπὶ τῷ λίαν ὠραίῳ δώρῳ, ὅπερ ἀπέστειλεν ἡμῖν ἐπὶ τῇ δεκάτῃ ἐπετείῳ τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἡ ἡμέρα αὕτη τοῦ ἔτους 1967 καταλείπει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ καρδίᾳ ἕν ἀνεξίτηλον ἐνθύμιον ἐμπλεων ἐλπίδος. Ἐμπιστευόμεθα καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν πρῶτον τῇ τάξει τῆς ὑμετέρας Ἀγίας Συνόδου τὸ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἀγιότητα δῶρον ἡμῶν, σύμβολον τῆς ἐμπνεύσεως ἡμᾶς βαθείας πρὸς Αὐτὴν ἀγάπης. Καὶ ἐσμέν εὐτυχεῖς διαβεβαιοῦμενοι Ὑμᾶς, ὅτι εἴμεθα μεθ' Ὑμῶν ἠνωμένος ἐν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ πρὸς τὸν μόνον Κύριον ἡμῶν.

Ἐκ τοῦ Βατικανοῦ, τῇ 29ῇ Ἰουνίου 1977,

Πάπας Παῦλος ΣΤ' ."

- Ἐπίσκεψις τῆς Α.Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας
κ. Ἡλίας εἰς τὸ Πατριαρχικὸν Κέντρον τοῦ Σαμπεζύ.

Προερχόμενος ἐξ Ἀμερικῆς, ὅπου ἐπραγματοποίησε μακρὰν ποιμαντορικὴν περιοδείαν, ἀφίκετο εἰς Γενεύην

ἡ Α.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Τριπόλεως κ. Ἡλία. Ὁ Μακαριώτατος ἐπεσκέφθη τὸ ἐν Σαμπεζύ Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν Τρίτην, 9 Αὐγούστου, ὅπου καὶ παρετέθη πρὸς τιμὴν τοῦ ἐπίσημον γεῦμα.

- Ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος.

Τὴν 3ην Αὐγούστου, κατόπιν καρδιακῆς προσβολῆς, ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ἡ Α.Μ. ὁ προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος. Ὁ ἀποθανὼν ἱεράρχης ἐγεννήθη τὸ 1913 εἰς τὸ χωρίον Ἄνω Παναγιά τῆς Πάφου, μετὰ δὲ τὴν περάτωσιν τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν του εἰς τὸ Παγκύπριον Γυμνάσιον διωρίσθη διευθυντῆς τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς τῆς Μονῆς Κύκκου. Ἐσπούδασεν ἐν συνεχείᾳ θεολογίαν εἰς τὴν θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1938-1942, κατόπιν, ἐπὶ διετίαν, νομικὰ εἰς τὸ αὐτὸ Πανεπιστήμιον, ἐν συνεχείᾳ δέ, τὸ 1946, μετέβη εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου παρηκολούθησεν ἐπὶ διετίαν ἀνώτερα θεολογικὰ καὶ κοινωνιολογικὰ μαθήματα εἰς τὸ θεολογικὸν Ἰνστιτούτον τῆς Βοστώνης. Πρεσβύτερος ἀπὸ τοῦ 1946, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τὸ 1948, ἐκλεγείς Μητροπολίτης Κιτίου. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἐξελέγη τὸ 1950 καὶ, μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κύπρου εἰς ἀνεξάρτητον κράτος τὸν Φεβρουάριον 1959, ἀνέλαβε τὴν Προεδρίαν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τὴν 1ην Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

- Συνήλθεν ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Συνήλθε τὴν 24ην Αὐγούστου, μέλλει δὲ νὰ συνεδριάσῃ μέχρι τῆς 2ας Σεπτεμβρίου, ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Κύρια ταύτης πρὸς συζήτησιν θέματα εἶναι, ἀφ' ἑνὸς τὸ ζήτημα τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου, περὶ τοῦ ὁποίου

ἔχουν ἐγερθῆ ζωηραὶ ἀμφισβητήσεις, ἰδίως μεταξὺ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἑτέρου τὸ ζήτημα τῆς διχοτομήσεως ἀριθμοῦ τινὸς τῶν ὑπαρχουσῶν Μητροπόλεων, ἵνα εἰς τὰς διὰ τοῦ τρόπου τούτου μελλούσας νὰ προκύψουν νέας Μητροπόλεις τοποθετηθοῦν ἔκπτωτοι Ἀρχιερεῖς τῆς περιόδου τῆς δικτατορίας. Εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τῶν ἀνωτέρω θεμάτων, τοῦ λεγομένου αὐτομάτου διαζυγίου, (ἦτοι τοῦ διαζυγίου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον αὐτομάτως δύναται νὰ ζητηθῆ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συζύγων μετὰ τὴν πάροδον ὠρισμένου ἀριθμοῦ ἐτῶν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων οἱ σύζυγοι ἐτέλουν ἐν διαστάσει), ὁ σεβ. Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρος, πρὸς ἄρσιν τῶν διατυπωθεισῶν ἀντιρρήσεων, προέτεινε τὴν κάτωθι συμβιβαστικὴν λύσιν : νὰ ἐφαρμοσθῆ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Νοεμβρίου 1958, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποῖαν ἡ Ἐκκλησία, ποιουμένη χρῆσιν τῆς ὀρθοδόξου ἀρχῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, ἐπιτρέπει εἰς ἑκάτερον τῶν συζύγων, ἀνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἑτέρου, νὰ ζητήσῃ διαζύγιον πρὸς προστασίαν τυχόν ἐξωγάμων τέκνων, ἐφ' ὅσον οἱ σύζυγοι εὐρίσκονται ἐν συνεχεῖ διαστάσει ἐπὶ μίαν δεκαετίαν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη θὰ ἠδύνατο νὰ ἰσχύσῃ ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐπὶ ἓν ἕξάμηνον μόνον πρὸς ρύθμισιν τῶν ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ μέχρι τῆς τελευταίας δεκαετίας ἐν διαστάσει διατελούντων, ὡς λύσις ἀνάγκης μὴ δημιουργοῦσα κανόνα δικαίου διὰ τὴν αὔριον.

- Θεολογικὸς διάλογος Ὁρθοδόξων-Ἀγγλικανῶν εἰς Cambridge.

Ἀπὸ τῆς 25ης Ἰουλίου μέχρι τῆς 1ης Αὐγούστου συνήλθεν εἰς τὸ Κολλέγιον Corpus Christi ἐν Cambridge ἡ Μικτὴ Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ἀγγλικανῶν.

Μετὰ τὴν συνάντησιν τῶν τριῶν Ὑποεπιτροπῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ συνήλθεν εἰς ὀλομέλειαν.

Αἱ τρεῖς Ὑποεπιτροπαὶ ἠσχολήθησαν ἐκάστη μὲ τὰ ἑξῆς θέματα :

- 1) Ἡ Ἐκκλησία καί αἱ Ἐκκλησίαι.
- 2) Ἡ Κοινωνία τῶν Ἀγίων καί ἡ Προσκύνησις τῆς Παναγίας.
- 3) Εὐχαριστία καί Ἱερωσύνη.

Αἱ Ὑποεπιτροπαί ἠκολούθησαν τήν ἐξῆς μέθοδον ἐργασίας, ἡ ὁποία καθιερώθη ἀπό τῆς πρώτης συναντήσεως τῆς ὀλομελείας ἐν Ὁξφόρδῃ τό 1973: ἀνεφέρθησαν εἰς τήν μέχρι τοῦδε πορείαν τῶν συζητήσεών των καί εἰσηγήθησαν περὶ τῆς μελλοντικῆς γραμμῆς τῶν ἐργασιῶν.

Εἰς τήν ὀλομέλειαν ἐτέθησαν τά ἐξῆς ζητήματα :

- 1) Ἡ χειροτονία τῶν γυναικῶν εἰς τινας τῶν Ἀγγλικανικῶν Ἐκκλησιῶν καί 2) Τό πρόβλημα τοῦ Filioque.

Ὡς πρός τό πρῶτον ζήτημα τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπληροφόρηθησαν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ζητήματος εἰς τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλικανικῆς Κοινωνίας. Τά ὀρθόδοξα μέλη μετά λύπης διεπίστωσαν τὰς μεγάλας διαστάσεις, τὰς ὁποίας ἔλαβε τό θέμα τῆς χειροτονίας τῶν γυναικῶν, τό ὁποῖον δέν εἶναι ἀπλῶς θέμα πρός συζήτησιν, ἀλλά πραγματικόν γεγονός εἰς τήν ζωὴν μερικῶν Ἀγγλικανικῶν ἐκκλησιῶν. Ὑπό τό πρῶτον τῶν τετελεσμένων τούτων γεγονότων οἱ ὀρθόδοξοι διερωτῶνται κατά πόσον θά ἤδύναντο νά συνεχίσουν τόν διάλογον καί πόσαν σημασίαν θά εἶχεν ὁ διάλογος ὑπό τοιοῦτους ὄρους. Οἱ ἀγγλικανοί πιστεύουν, ὅτι ὑπό τὰς σημερινὰς συνθήκας ὁ διάλογος εἶναι ἀναγκαιότερος καί σπουδαιότερος ἢ ἄλλοτε. Τούτων δεδομένων οἱ ὀρθόδοξοι συγκατέστησαν νά συνέλθουν πρό τοῦ ἐν Lambeth Συνεδρίου τῶν Ἀγγλικανῶν τό 1978, ἵνα, ἀναλύοντες τήν ὀρθόδοξον ἀποψιν, βοηθήσουν τοὺς ἀδελφούς των καί συμβάλουν εἰς τήν ὀρθήν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος διὰ τῆς ἐκθέσεως τῶν ὀρθοδόξων θέσεων. Κατά τοὺς ὀρθοδόξους τό μέλλον τοῦ διαλόγου θά ἐξαρτηθῇ ἀπό τά ἀποτελέσματα τοῦ ἐν Lambeth Συνεδρίου τῶν Ἀγγλικανῶν.

Ὡς πρὸς τὸ Filioque ἀπεφασίσθη νὰ περιληφθῆ ἐπίσης εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συναντήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1978. Οἱ ἀγγλικανοὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ θέμα τοῦτο θὰ μελετηθῆ διεξοδικῶς ἀπὸ ὅλας τὰς ἀγγλικανικὰς ἐκκλησίας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς Κοινῆς Δηλώσεως τῆς Διασκέψεως τῆς Μόσχας (1976) καὶ ὅτι αὐταὶ θὰ λάβουν ἀποφάσεις συμφώνως πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συστάσεις τῆς Διασκέψεως.

Ἡ Κοινὴ Δήλωσις τῆς Μόσχας θὰ δημοσιευθῆ ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ S.P.C.K. μὲ ἐπεξηγηματικὸν ὕλικόν καὶ ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τοῦ περιοδικοῦ " Κληρονομία " τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μεθ' ἀπάντων τῶν κειμένων τοῦ Διαλόγου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Διασκέψεως τὰ Μέλη ἔτυχον εὐγενοῦς φιλοξενίας ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τῶν Ἐταίρων τοῦ Κολλεγίου Corpus Christi τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Cambridge καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς αὐτοῦ, τοῦ Κου καὶ τῆς Κας Μάρκου Δαιμοῦ ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς καὶ τῆς Αὐτοῦ Χάριτος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας ἐν Lambeth.

-- Ἐπραγματοποιήθη εἰς Σαμπεζύ ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ὄργανώσεων Ὁρθοδόξου Νεολαίας "Σύνδεσμος".

Ὡς ἀνήγγειλεν ἡ "Ἐπίσκεψις" εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 171 τεῦχος αὐτῆς, συνῆλθεν εἰς Σαμπεζύ, εἰς τὸ Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀπὸ 19-26 Ἰουλίου ἐ.ε. , ἡ 9η Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ "Συνδέσμου", τῆς Διεθνoῦς Ἀδελφότητος τῶν Ὄργανώσεων Ὁρθοδόξου Νεολαίας. Γενικὸν θέμα τῆς Συνελεύσεως ἦτο ἡ ἐννοια τοῦ εὐαγγελικοῦ ρητοῦ " ἐλθέτω ἡ βασιλεῖα Σου", ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ὠμίλησαν εἰσαγωγικῶς μὲν ὁ κ. Ἡλίας Jones, ἐπὶ εἰδικῶν δέ θεμάτων ὁ κ. Ἡλίας Πατσαβός, καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ

Βοστώνης ("Προσευχὴ καὶ ζωὴ"), ὁ σεβ. Μητροπολίτης Λαοδικείας κ. Ἰγνάτιος Hazim ("Ἡ ἐνότης τῆς εὐχαριστηριακῆς κοινωνίας") ὡς καὶ ὁ θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος Γιαννουλάτος, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ("Ἡ Μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ σήμερον"). Ἐξητάσθησαν ἐπίσης, εἰς τὰς ἐπὶ μέρους ἐπιτροπὰς, τὰ θέματα : " Ὁρθόδοξος Ἐνότης ", " Ὁρθόδοξος Ἐκπαίδευσις ", " Μαρτυρία καὶ Διακονία ", " Οἰκουμενικὴ εὐθύνη ", " Ὁργάνωσις καὶ προτεραιότητες τοῦ Συνδέσμου ", ὁ δὲ Προϊστάμενος τοῦ Πατριαρχικοῦ Κέντρου τοῦ Σαμπεζύ σεβ. Μητροπολίτης Τρανουπόλεως κ. Δαμασκηνὸς ἐνημέρωσε τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν πορείαν τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως προηγήθη, ἀπὸ 14-19 Ἰουλίου, Διάσκεψις τῶν ὀρθοδόξων θεολογικῶν Σχολῶν, ἀντικείμενον τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ ἐμπειριῶν ὡς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὀρθοδόξου θεολογικῆς παιδείας εἰς χώρας, ὅπου αὕτη ὑστερεῖ, ὡς καὶ ἡ συνεργασία μεταξὺ τῶν ἤδη ἐν λειτουργίᾳ ὀρθοδόξων θεολογικῶν Σχολῶν.

Τὴν ἀποχωροῦσαν ἡγεσίαν τοῦ " Συνδέσμου ", ἦτοι τοὺς κκ. A. Laham (Πρόεδρον), θεοφ. Ἐπίσκοπον Ἀνδρούσης Ἀναστάσιον Γιαννουλάτον καὶ Veiko Purmonen (Ἀντιπροέδρους) καὶ G. Habib (Γενικὸν Γραμματέα), μετὰ τὴν παρουσίαν τῶν πεπραγμένων αὐτῆς , διεδέχθησαν οἱ κκ. James Couchell, ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ὀρθόδοξον Ἀρχιεπισκοπὴν Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς, (Πρόεδρος), π. Αὐγουστῖνος Nikitin, Ν. Διαμῆς, Μ. Sollogoub, (Ἀντιπρόεδροι), καὶ A. Harkonen, (Γενικὸς Γραμματεὺς).

- Θεολογικὸν Σεμινάριον εἰς Κρήτην.

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱερᾶς ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης ὠργανώθη εἰς τὴν Πόλιν Ἡράκλειον

ἀπό 20-23 Αὐγούστου 1977 " Παγκρήτιον Θεολογικόν Σεμινάριον".
Τοὺς συνέδρους προσεφώνησεν, τὴν Κυριακὴν 21 Αὐγούστου, ὁ
σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εὐγένιος, κατὰ τὴν διάρκειαν
δὲ τοῦ Σεμιναρίου ὠμίλησαν : ὁ πατὴρ Ἀθανάσιος Γιέφτιτς,
ἐπὶ τοῦ θέματος " Παράδοση καὶ ἀνανέωση στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλη-
σίας " · ὁ κ. Ἀλέξανδρος Παπαδερὸς, ἐπὶ τοῦ θέματος " Ἡ
Σύνοδος σὲ σχέση μετὰ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν κόσμον " ·
οἱ κκ. Ἰάκωβος Μάϊνας καὶ Κωνσταντῖνος Γρηγοριάδης, ἐπὶ
τοῦ θέματος " Ὁ ἐκκλησιαστικὸς χαρακτήρας τοῦ μαθήματος
τῶν θρησκευτικῶν " · ὁ πατὴρ Δημήτριος Staniloae, ἐπὶ τοῦ
θέματος " Ἡ Συνοδικότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας " · τέλος
δὲ ὁ σεβ. Μητροπολίτης Τρανουπόλεως κ. Δαμασκηνός, ὁ ὁποῖος
ἐντολῆ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐνημέρωσε τοὺς συνέδρους
ἐπὶ τῆς πορείας τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης
Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Τὰς εἰσηγήσεις ἠκολούθουν συζητήσεις καθ' ὁμάδας
καὶ ἐν ὁλομελείᾳ, τὸ Σεμινάριον δὲ ἔληξε διὰ μιᾶς γενικῆς
συζητήσεως εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας διετυπώθησαν προτάσεις
καὶ ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ γενικοῦ θέματος τοῦ Σεμιναρίου.

— Διάλογος Ὁρθοδόξων — Παλαιοκαθολικῶν εἰς Σαμπεζύ.

Συνῆλθεν ἀπὸ 23-30 Αὐγούστου ἔ.ἔ. εἰς τὸ ἐν Σαμπεζύ
Γενεῦης Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
ἡ Μικτὴ ἐξ ὀρθοδόξων καὶ παλαιοκαθολικῶν Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ
εἰς τὴν δευτέραν αὐτῆς διάσκεψιν.

Ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης εἶναι ὅπως διαπιστώσῃ καὶ
διατυπώσῃ εἰς κοινὰ κείμενα τὴν σύμφωνον πίστιν τῆς Ὁρθοδό-
ξου καὶ τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑποβάλλῃ τὰῦτα
εἰς τὰς ἡγεσίας τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην διάσκεψιν ἐξητάσθησαν, συμφώνως
πρὸς τὸν κατὰ τὸ 1973 εἰς Πεντέλην ἐγκριθέντα κατάλογον

θεμάτων, τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τῆς Χριστολογίας, ἡ διδασκαλία περὶ τῆς Θεοτόκου, ὡς καὶ τὸ πρῶτον τῆς Ἐκκλησιολογίας, ἡ διδασκαλία περὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν ἰδιοτήτων τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ πορίσματα τῆς ἐξετάσεως ταύτης περιελήφθησαν εἰς ἀντίστοιχα κοινὰ κείμενα, δημοσιευόμενα ὑπὸ τῆς "Ἐπισκέψεως" ἐν παραρτήματι.

- Σύντομα νέα -

- Εἰς τὰς 6 Αὐγούστου, μετὰ μακρὰν ἀσθένειαν, ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 68 ἐτῶν ὁ σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς Χρυσόστομος, κατὰ κόσμον Ἐμμανουὴλ Ταβλαδωράκης. Ὁ ἐκλιπὼν ἐγεννήθη τὸ 1909 εἰς Πειραιᾶ, ἐξελέγη δὲ τὸ 1945 Μητροπολίτης Ἀργολίδος πρὶν ἢ καταστῆ τὸ 1965 πρῶτος Ἐπίσκοπος Πειραιῶς. Τὸν ἐκλιπόντα διέκρινεν γνήσιον μοναχικὸν ἦθος καὶ ἀκάματος μαχητικότης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας.

- Ἀπεβίωσεν τὴν 15ην Αὐγούστου, εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν, εἰς τὴν ἐν Ψυχικῇ οἰκίαν του, ὁ Ἄρχων Μέγας Ρήτωρ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Σαμπεζύ Κωνσταντῖνος Γιέρτσος. Ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν ἐγκατεστημένος ἐν Ἑλβετίᾳ, ἐνθα εἶχεν ἀναπτύξει ἰδιαιτέρως ἐπιτυχή οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν δρασίαν, ὁ ἐκλιπὼν ἀπετέλει ἐξαίρετον ὑπόδειγμα χριστιανοῦ καὶ ἀνθρώπου, προσέφερε δὲ κατὰ καιροῦς ἱκανὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. Τὴν ἐξόδιον ἀκολουθίαν ἐτέλεσεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ μετὰ τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρου καὶ τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Κοζάνης κ. Διονυσίου. Πατριαρχικῆ καὶ Συνοδικῆ ἐντολῇ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἐξεπροσώπησεν ὁ σεβ. Μητροπολίτης Τρανουπόλεως κ. Δαμασκηνός, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπηύθυνεν ἐκ μέρους τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Σαμπεζύ τὸν ὕστατον χαιρετισμὸν πρὸς τὸν ἐκλιπόντα.

ΟΡΘΟΔΟΣΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

- Νέαι ἐκδόσεις -

Ἐκυκλοφόρησεν εἰς τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον Leske, Opladen, 1976, ἀξιοπρόσεκτος μελέτη τοῦ γνωστοῦ ἔλβετοῦ δημοσιογράφου Friedrich-Wilhelm Fernau ὑπὸ τὸν τίτλον : Zwischen Constanti-
nopol und Moskau (Μεταξύ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Μόσχας). Πρόκειται περὶ μιᾶς ἰδιαιτέρως ἐνδιαφερούσης ἀναλύσεως τῶν πολυπλόκων κοινωνικῶν προϋποθέσεων, αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζουν τὴν θέσιν τῶν ἐπὶ μέρος Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τόσον ἐναντι ἀλλήλων ὅσον καὶ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ περιβάλλον, ἐντὸς τοῦ ὁποῦ καλοῦνται νὰ ἐκπληρώσουν τὴν πνευματικὴν τῶν ἀποστολήν.

Ἐνα πράγματι ἀξιόλογον βοήθημα διὰ τὸν μελετητὴν τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς παρουσίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον.

Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἐπίσης ἡ ἀναληφθεῖσα ὑπὸ τῶν Πατερικῶν Ἐκδόσεων " Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς " τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης νέα ἐκδοσις τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Εὐσεβίου Καισαρείας, παραδιδομένου (ὡς εἰς τὸν Πρόλογον λέγεται) εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν μὲ τὸ κείμενον του, τὴν μετάφρασιν, εἰσαγωγήν καὶ σχόλια, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ὠφεληθοῦν πολλοί, ἀκόμη καὶ εἰδικευμένοι ἐπιστήμονες, τοὺς ὁποῖους συχνὰ ἐνοχλεῖ ἡ στρυφνότης τοῦ ὕφους τοῦ πρωτοτύπου.

Τὴν ὅλην προσπάθειαν ἀνέλαβεν ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παναγιώτης Χρήστου, ὁ ὁποῖος ἤδη ἐξέδωκε τὸν πρῶτον ἐκ τῶν τριῶν τόμων τῆς " Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ". Θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ τέταρτος τόμος περιέχων τὸν βίον τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

- Τὰ περὶ Ἐκκλησίας καὶ Θεοτόκου εἰσηγητικὰ κείμενα τῆς Μικτῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων-Παλαιοκαθολικῶν -

ΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ι. 1. Ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτῆς συνάπτεται στενῶς πρὸς τὸ μυστήριον τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀποκαλυφθέντος ἐν Χριστῷ καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι (πρὸβλ. Ἐφ. 5, 32). Εἶναι " τῶν ἀπορρήτων μυστηρίων ὁ θησαυρὸς " (Ἰωαν. Χρυσόστομος, Ὁμιλ. εἰς Α' Κορ. 16, 3. PG 61, 134).

Ἐν τῇ Γραφῇ καὶ τῇ Παραδόσει ἀμεσος καὶ πλήρης ὁρισμὸς τῆς ἐννοίας τῆς Ἐκκλησίας δέν παρέχεται. Ὑπάρχουσιν ὁμως ἐν

αὐταῖς πολλαί ἐξεικονίσεις καί χαρακτηρισμοί, ἐξ ὧν ἀμέσως εἶναι δυνατόν νά συναχθῆ τί ἡ Ἐκκλησία εἶναι κατά τήν οὐσίαν αὐτῆς.

Κατά τήν Γραφήν ἡ Ἐκκλησία εἶναι "σῶμα Χριστοῦ" (Ρωμ. 12,4 ἐ., Α' Κορ. 12,13.27), "λαός Θεοῦ" (Α' Πέτρ. 2,10), "οἶκος" ἢ "ναός Θεοῦ" (Α' Τιμ. 3,15. Ἐφ. 2,19. Α' Κορ. 3,16 ἐ.), "βασιλεῖον ἱεράτευμα" (Α' Πέτρ. 2,9), νύμφη Χριστοῦ (πρβλ. Μάρκ. 2,20. Ματθ. 25,1 ἐ. Ἀποκ. 21,2), "ἄμπελος Θεοῦ" (Ἦσ. 5,7) .

Καί ἐν τῇ Παραδόσει δέ δίδονται περιγραφαί, ἐκάστοτε ἐξαιρομένης ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ὄψεως τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοῦ ἐπισκοπικοῦ αὐτῆς συστήματος, τοῦ ἱερατικοῦ καί χαρισμα-
τικοῦ αὐτῆς χαρακτήρος, τοῦ χαρακτήρος αὐτῆς ὡς κοινωνίας τῶν πιστῶν, τοῦ ἀπαρτισμοῦ αὐτῆς ἐκ πάντων τῶν ὀρθοδόξων πάντων τῶν αἰώνων, καί ὡς τῆς ἐν τῷ Θεανθρώπῳ ἠνωμένης ἀνθρωπότητος.

2. Ὅθεν ἡ Ἐκκλησία κατά τήν οὐσίαν αὐτῆς δέν εἶναι μόνον ἀνθρωπίνη κοινωνία, οὐδέ πρόσκαιρον φαινόμενον τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας. Αὕτη, ὑπάρχουσα ἐν τῇ προαιωνίῳ περὶ τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου βουλῇ τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ προδιετυπώθη ἐν τῷ Ἰσραήλ καί ὑπὸ τῶν προφητῶν προκατηγγέληται ὡς ὁ μέλλων λαός τοῦ Θεοῦ, ὁ λαός τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐν ᾧ ὁ Θεός θά ἐνίδρυσεν τήν ὀριστικήν καί ἐπὶ πάντας ἐκτεινομένην ἀκατάλυτον ἐπὶ γῆς βασιλείαν αὐτοῦ (Ἦσ. 2,2. Ἰερεμ. 31,31), καί ἐν τῷ πληρώματι τοῦ χρόνου ἐπραγματώθη ἐν τῇ ἐνανθρωπήσει τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ τοῦ κηρύγματος, τῆς ἐκλογῆς τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων, τοῦ μυστικοῦ δείπνου, τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καί τῆς ἀναστάσεως, ὡς καί διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς, εἰς καθάγιασμόν τῆς Ἐκκλησίας καί ἰκάνωσιν τῶν Ἀποστόλων εἰς τό ἔργον αὐτῶν.

3. Οὕτω ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς ἰδρυθεῖσα Ἐκκλησία εἶναι λοιπὸν σῶμα Χριστοῦ, οὗ κεφαλή ὁ Χριστός, καί Θεανθρώπινος ὀργανισμός· κοινωνία περιγραφτή καί τῇ αἰσθήσει ὑποκειμένη, καί ἅμα ἐσωτερική καί πνευματική σχέσις τῶν μελῶν πρὸς τὸν Θεῖον Δομήτορα αὐτῆς καί πρὸς ἀλλήλους. Ὡς ἐν πορείᾳ λαός τοῦ Θεοῦ ἡ Ἐκκλησία ζῆ ἐπὶ τῆς γῆς ἐν προσδοκίᾳ τοῦ Κυρίου αὐτῆς μέχρι τῆς τελειώσεως τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ζῆ καί ὑπάρχει καί ἐν τῷ οὐρανῷ διὰ τῶν ἤδη τελειωθέντων καί ἐκεῖ θριαμβευόντων, καί ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῶν τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνιζομένων πιστῶν (πρβλ. Β' Τιμ. 4,6), οὔσα ἀόρατος καί οὐράνιος κατά τήν πρώτην αὐτῆς ὄψιν, ἐπίγειος δέ καί ὄρατή, κοινωνία καί ὀργανισμός, ἔχων Ἱερατεῖον πρὸς τοὺς Ἀποστόλους συνδεδεμένον κανονικῶς, καί ἅμα σταθερὸν καί ἀμετάβλητον σύνολον δογματικῶν καί ἠθικῶν ἀρχῶν, καί ὀρισμένην καί διατεταγμένην λατρείαν, σῶμα, εἰς τὸν κλῆρον καί τὸν λαὸν διακρινόμενον, κατά τήν ἑτέραν αὐτῆς ὄψιν.

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τελειοῦται ἡ καινή, ἡ κατά Χριστόν, ζωὴ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, καί ἐν αὐτῇ μεταδίδεται ἡ χάρις καί ἡ θεία ζωὴ τῆς κεφαλῆς εἰς πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἰς ἀγιασμόν καί σωτηρίαν αὐτῶν.

4. Διὰ τῶν ἀνωτέρω δέν εἶναι δυνατόν ἢ ὑπό τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς ἰδρυθεῖσα Ἐκκλησία νά νοηθῆ μόνον ὡς τι ἐσωτερικόν καί ὡς κοινωνία ἀόρατος, ἢ ὡς Ἐκκλησία ἰδανική καί ἀπροσδιόριστος, ἥς ἀτελεῖ ἀπεικάζματα εἶναι αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι. Τοιαύτη τῆς οὐσίας τῆς Ἐκκλησίας ἐκδοχή ἀντίκειται πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Γραφῆς καί τῆς Παραδόσεως, καί φθείρει τὸ γνήσιον περιεχόμενον τῆς ἀποκαλύψεως καί τὸν ἱστορικὸν χαρακτήρα τῆς Ἐκκλησίας.

II. Ἡ οὐσία τῆς Ἐκκλησίας εὔρε τὴν δογματικὴν αὐτῆς ἐκφρασιν ἐν τῷ Συμβόλῳ Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως, ὡς τοῦτο ἐκυρώθη ὑπὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐν τῷ Συμβόλῳ τούτῳ τὴν πίστιν εἰς τὸν Τριαδικὸν Θεὸν ἀκολουθεῖ ἡ πίστις εἰς τὴν "Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καί Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν".

1. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι "Μία", διότι ὡς μία εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Χριστός, οὕτω καί ἐν ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐμψυχούμενον σῶμα ὑπάρχει, ἐν ᾧ ἐνοῦνται ὁ Χριστός ὡς κεφαλὴ καί οἱ πιστοὶ ὡς μέλη. Ἐν τῷ σώματι τούτῳ συνάπτονται πᾶσαι αἱ τοπικαὶ Ἐκκλησίαι ἐν ἐνότητι πίστεως, λατρείας καί διοικήσεως, τῆς μὲν ἐνότητος πίστεως καί λατρείας ἀποτελούσης τὸν δεσμὸν τὸν συνδέοντα τοὺς πιστοὺς πρὸς τὸν σωτήρα καί πρὸς ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ καί εἰρήνῃ καί ἐκδηλουμένης ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς αὐτῆς πίστεως καί τῇ τηρήσει τῆς αὐτῆς λατρείας, ἐκεῖ ὅπου αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δόγματος, τῆς δὲ ἐνότητος διοικήσεως ἐμφαινομένης ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς διοικήσεως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καί βάσεων, καί τῇ κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας ὑπακοῆς τῶν πιστῶν εἰς μίαν ἀρχὴν καί αὐθεντίαν, τὴν Συνοδικῶς ὀργανωμένην Ἐκκλησίαν.

Εἰ καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, σώματι Χριστοῦ, ὑπάρχουσι λοιπὸν πολλὰ μέλη, πάντα ταῦτα ἐν εἰσὶ σῶμα, ἠνωμένα εἰς ἀδιάσπαστον ἐνότητα. Ὑπὲρ τῆς ἐνότητος ταύτης ὁ Κύριος προσηυχῆθη, ἀναγαγὼν τὴν ἐνότητα τῶν πιστῶν εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ (Ἰωαν. 17, 21), ὡς εἰκόνα τῆς ἐνότητος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. " Ἐν γὰρ θέλημα Πατρὸς, καί Υἱοῦ, καί Ἁγίου Πνεύματος. Οὕτω καί ἡμᾶς εἶναι βούλεται λέγων· ἵνα ᾧσιν ἐν, καθὼς καί ἐγὼ καί σύ ἐν ἐσμέν. " (Ἰωαν. Χρυσόστομος, Ὁμιλ. εἰς Ἰωαν. 78, 3. PG 59, 425).

2. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι "Ἁγία", διότι ὁ Χριστός, ἡ κεφαλὴ αὐτῆς, εἶναι ἅγιος, καί παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτῆς "ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ .. καί παραστήσῃ ἐνδοξον τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾗ ἁγία καί ἀμωμος (Ἐφ. 5, 25. 27).

Ὁ Χριστός κατέστησε τὴν Ἐκκλησίαν "οἶκον Θεοῦ", κοινωνόν καί μέτοχον τῆς ἁγιότητος, τῆς χάριτος καί τῆς θείας ζωῆς αὐτοῦ "ἁγιάσας διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν" (Ἐβρ. 13, 12), ἐξ οὗ καί οἱ χριστιανοὶ καλοῦνται ἅγιοι (Πρξ. 9, 13).

Τὴν ἁγιότητα τῆς Ἐκκλησίας οὐδόλως αἴρει ἡ ὑπαρξις ἐν αὐτῇ καί μελῶν ἡθικῶς ἀτελῶν, οἱ δὲ Πατέρες ὁμοφώνως κατέκριναν τοὺς ἐξ ὑπερβολικῶν καί ἀσκητικῶν τάσεων ἐκλαβόντας τὴν Ἐκκλησίαν ὡς κοινωνίαν ἀποτελουμένην ἐξ ἁγίων μελῶν.

3. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι "Καθολικὴ", διότι ἡ μὲν κεφαλὴ αὐτῆς, ὁ Χριστός, εἶναι κύριος τοῦ σύμπαντος, αὐτὴ δὲ προώρισται νά ἐπεκταθῆ ἐπὶ πάσης τῆς δημιουργίας, ἐπὶ πάντων τῶν λαῶν, καί

κατά πάντας τούς χρόνους (Ματθ.28,20. Μάρκ.16,15. Πρξ.1,8). Τοῦτο ἀποτελεῖ τήν ἔξωτερικήν καί ποσοτικήν τῆς καθολικότητος ἔννοιαν.

Κατά τήν ἐσωτερικήν καί ποιοτικήν τοῦ ὅρου ἔννοιαν ἡ Ἐκκλησία εἶναι καλεῖται "Καθολική", ὡς οὕσα ἡ αὐτή πάντοτε καί πανταχοῦ, καίπερ διεσπαρμένη ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ. Εἶναι "Καθολική" ὡς κατέχουσα τήν "ὕγιαίνουσαν διδασκαλίαν" (Τίτ.2,1. πρβλ. Α' Τιμ.6,20), ἐμμένουσα ἐν τῇ ἀρχηγόνῃ παραδόσει τῶν Ἀποστόλων, συνεχίζουσα καί διακρατοῦσα ὀρθοδόξως "ὅ,τι πανταχοῦ, πάντοτε, καί ὑπό πάντων ἐπιστεύθη" (Βικέντιος Λειρίνου, Σομμ.2 PL 50,640). Εἶναι λοιπόν ἡ Ἐκκλησία "Καθολική" ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ὀρθοδόξου, αὐθεντικῆς καί ἀληθοῦς Ἐκκλησίας.

Κατά Κύριλλον τόν Ἱεροσολύμων "Καθολική μὲν οὖν καλεῖται (ἡ Ἐκκλησία), διὰ τό κατά πάσης εἶναι τῆς οἰκουμένης, ἀπό περάτων γῆς ἕως περάτων· καί διὰ τό διδάσκειν καθολικῶς καί ἀνελλειπῶς ἅπαντα τά εἰς γνῶσιν τῶν ἀνθρώπων ἐλθεῖν ὀφείλοντα δόγματα, περὶ τε ὁρατῶν καί ἀοράτων πραγμάτων, ἐπουρανίων τε καί ἐπιγείων· καί διὰ τό πᾶν γένος ἀνθρώπων εἰς εὐσέβειαν ὑποτάσσειν, ἀρχόντων τε καί ἀρχομένων, λογίων τε καί ἰδιωτῶν· καί διὰ τό καθολικῶς ἱατρεύειν μὲν καί θεραπεύειν ἅπαν τό τῶν ἁμαρτιῶν εἶδος, τῶν διὰ ψυχῆς καί σώματος ἐπιτελουμένων· κεντηθῆναι δέ ἐν αὐτῇ πᾶσαν ἰδέαν ὀνομαζομένης ἀρετῆς, ἐν ἔργοις τε καί λόγοις καί πνευματικοῖς παντοίοις χαρίσμασιν" (Κατήχησις 18,23 PG 33,1044).

4. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι "Ἀποστολική", διότι ὁ θεῖος αὐτῆς Ἰδρυτής ἐγένετο ὁ πρῶτος "ἀπόστολος" (Ἐβρ.3,1. πρβλ. Γαλ.4,4), καί ὡς ἰδρυμένη ἐπὶ τῇ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Προφητῶν, οὗ ἀκρογωνιαῖος λίθος ὁ Χριστός (Ἐφ. 2,20).

Ἐπάρχει συνέχεια ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Υἱὸς ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς εἰς τόν κόσμον, αὐτός δέ ἀπέστειλε τούς μαθητάς (Ἰωαν.20,21), πρὸς οὓς εἶπεν: "ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει" (Λουκ.10,16). Τούτων ἀποβιωσάντων ἡ ἀποστολή συνεχίζεται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, διακρατοῦσης καί μεταδιδούσης περαιτέρω τό ὑπὸ τοῦ Κυρίου τοῖς Ἀποστόλοις πεπιστευμένον ἀγαθόν τῆς ἀληθείας ἐν τῇ πνευματικῇ ζωῇ, ἐν τῇ τελέσει τῶν μυστηρίων, καί ἐν τῇ διδαχῇ. Ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διακρατούμενη ἀποστολική διδασκαλία ἀποτελεῖ τήν ἐσωτερικήν τῆς ἀποστολικότητος αὐτῆς οὐσίαν, ἧς ἕτερον στοιχεῖον εἶναι ἡ ἀδιάκοπος ἀπὸ τῶν Ἀποστόλων προΐουσα σειρά καί διαδοχὴ τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας καί διδασκάλων, συνιστῶν τοῦτο τό ἔξωτερικόν γνώρισμα καί οἶονεὶ τήν ἐγγύησιν τῆς ἀποστολικότητος τῆς Ἐκκλησίας. Τά δύο ταῦτα στοιχεῖα τῆς ἀποστολικότητος, τό ἐσωτερικόν καί τό ἔξωτερικόν, ἔχουσιν αἰτιώδη σχέσιν καί προϋπόθετουσιν ἀλληλα, τῆς ἐλλείψεως ἐκατέρου φθειροῦσης τήν οὐσίαν τῆς ἀποστολικότητος καί πληρότητος τῆς ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας.

Αἱ τέσσαρες δογματικαὶ ἰδιότητες τῆς Ἐκκλησίας εὐρίσκονται ἐν ἀμοιβαίᾳ περιχωρήσει καί ἀδιαλύτῳ ἐνότητι, ὑποδη-

λοῦσαι τὸ ἀκατάλυτον καὶ ὑποδεικνύσαι τὸ ἀλάθητον τῆς Ἐκκλησίας, ὡς "στύλου καὶ ἐδραιώματος τῆς ἀληθείας" (Ἀ΄ Τιμ. 3,15).

Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Ἡ Ἐκκλησία, ὁμολογοῦσα ὅτι ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ ἡ θεία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι ἠνωμένοι ὑποστατικῶς, ἀκολούθως ὁμολογεῖ ὅτι ἡ Παναγία Παρθένος Μαρία ἔτεκεν οὐ μόνον ψιλὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν θεῖον ἄνθρωπον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ εἶναι ἀληθῶς θεοτόκος, ὡς ἐδογματίσεν ἡ Γ' καὶ ἐπανέλαβεν ἡ Ε' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκητὸν τὸ ὄνομα θεοτόκος "ἅπαν τὸ μυστήριον τῆς οἰκονομίας συνίστησιν" (Ἐκθεσις Ὁρθοδόξου Πίστεως Γ 12, PG 94,1029c).

1. Ἐν τῇ Παρθένῳ Μαρίᾳ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ προσέλαβε τὴν ὅλην ἀνθρωπίνην φύσιν, σῶμα καὶ ψυχὴν, δυνάμει θείας παντοδυναμίας, ἐπισκιασάσης τὴν Παρθένον τῆς δυνάμεως τοῦ Ὑψίστου καὶ κατελθόντος ἐπ' αὐτὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Λουκ. 1,35). Οὕτως "ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο" (Ἰωάν. 1,14). Διὰ τῆς ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς μητρότητος τῆς Παρθένου Μαρίας ὁ Λυτρωτὴς ἠνώθη μετὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἐπάρχει ἐσωτάτη συνάφεια τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ ἐνός Χριστοῦ καὶ τῆς ἀληθείας περὶ τῆς Μαρίας ὡς θεομήτορος. "... δύο γὰρ φύσεων ἔνωσις γέγονε· διὸ καὶ ἓνα Χριστόν, ἓνα Υἱόν, ἓνα Κύριον ὁμολογοῦμεν. Κατὰ ταύτην τῆς ἀσυγχύτου ἐνώσεως ἐννοίαν ὁμολογοῦμεν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον, διὰ τὸν Θεὸν Λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσαι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἐνώσαι ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς ληφθέντα ναόν" (Γ' Οἰκ. Συν. Ἐκθεσις Πίστεως τῶν Διαλλαγῶν). "... ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὁμολογεῖν Υἱόν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, συμφώνως ἅπαντες ἐκιδιδάσκομεν... πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Παρθένου τῆς θεοτόκου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα" (Ὁρος Δ' Οἰκ. Συνόδου).

2. Ἡ Ἐκκλησία, δεχομένη τὴν Μαρίαν ὡς θεοτόκον, ἥς τὸν τοκετὸν "μυστήριον κραυγῆς" ὠνόμασεν ὁ ἱ. Ἰγνάτιος (Ἐπιστ. Ἐφεσ. 19,1), ἐξαίρει τὸ ἀειπάρθενον αὐτῆς. Ἡ θεοτόκος δηλαδὴ εἶναι ἀειπάρθενος καὶ ἀείπαις, ἀφθόρως καὶ ἀφράστως καὶ ἀνερμηνεύτως τὸν Χριστόν γεννήσασα. Οἱ Πατέρες τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν προσφωνήσει πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαρκιανὸν λέγουσιν, ὅτι, "οἱ Πατέρες .. τῆς πίστεως ἄπασαν ἀνέπτυξαν τὴν διάνοιαν, τῆς ἐνανθρωπήσεως ἀκριβῶς τὴν εὐεργεσίαν κηρύττοντες· πῶς ἀνωθεν ἐκ μήτρας τῆς οἰκονομίας κατήρτισται τὸ μυστήριον, πῶς καὶ θεοτόκος διὰ τὸν τὴν παρθενίαν αὐτῆ καὶ μετὰ τὴν κύησιν χαρισάμενον καὶ θεοπρεπῶς τὴν μήτραν σφραγίσαντα, καὶ κατὰ ἀλήθειαν μήτηρ, διὰ τὴν ἐξ αὐτῆς, ἣν ἐδάμεισε, σὰρκα τοῦ Δεσπότου τῶν ὅλων ἡ Παρθένος ὠνόμασται.." (Mansi VII, 461 B).

Ἡ δὲ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐν τῷ Ὁρῷ αὐτῆς "... σὺν τούτοις δὲ καὶ τὰς δύο φύσεις ὁμολογοῦμεν τοῦ σαρκωθέντος δι' ἡμᾶς ἐκ τῆς ἀχράντου θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας...". "Natus

est de Spiritu sancto et virgine Maria. Et ipsa nativitas humana, humilis et excelsa: Unde humilis? Quia homo natus est ex hominibus. Unde excelsa? Quia de virgine. Virgo concepit, virgo peperit, et post partum virgo permansit" (Αύγουστινος, De symbolo ad Catechumenos, I, 3, 6, PL 40, 630. "Ἴδε καὶ Σωφρόνιον Ἱεροσολύμων, Ἐπιστολή Εὐνοδική, PG 87, 3164, 3176. Mansi XI 476, 485. Ἰωάν. Δαμασκηνόν, "Ἐκθ. Ὁρθ. Πίστειος IV 14, PG 94, 1161ab. Μάξιμον Ὁμολογητήν, Περὶ διαφόρων ἀποριῶν, PG 91, 1276a κ.δ.)

3. Ὅθεν ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ ὅλως ἰδιαιτέρως τὴν θεοτόκον Παρθένον, πλὴν "οὐχ ὡς θεόν, ἀλλ' ὡς μητέρα θεοῦ κατὰ σάρκα" (Ἰωάν. Δαμασκηνός, Περὶ Εἰκόνων, II 5, PG 94, 1357a). Οὕτω, πρωτίστως δόξαν καὶ ἀληθινὴν λατρείαν, ἢ πρέπει μόνη τῇ θείᾳ φύσει", προσφέρουσα τῷ θεῷ διὰ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ ἀγαθὰ, ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ εἶτα καὶ τὴν θεομήτορα, ὡς σκευὸς ἐκλογῆς ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας, ὡς ἐν πίστει, ταπεινώσει καὶ ὑπακοῇ ἀποδεξαμένην τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὡς θύραν δι' ἧς εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ θεός. Καλοῦσα δὲ αὐτὴν κευαριτωμένην, παναγίαν, παναμώμητον, ἀσπίλον, τιμιωτέραν καὶ ἐνδοξοτέραν καὶ ἀγιωτέραν πάντων, ἀποδίδωσιν αὐτῇ σχετικὴν καὶ κατὰ θείαν χάριν ἀναμαρτησίαν, καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἐλεύσεως ἐπ' αὐτὴν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διότι κατὰ φύσιν καὶ ἀπολύτως ἀναμάρτητος εἶναι μόνος ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.

Ἡ Ἐκκλησία ἀγνοεῖ τὰ νεοφανῆ δόγματα περὶ ἀσπίλου συλλήψεως καὶ ἐνσωμάτου ἀναλήψεως τῆς θεοτόκου. Ἐορτάζει ὅμως τὴν εἰσοδὸν τῆς θεοτόκου εἰς τὴν αἰώνιον ζωὴν, πανδήμως γεραίρουσα τὴν Κοίμησιν αὐτῆς.

4. Τὴν θεοτόκον ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ καὶ ὡς πρεσβεύουσαν πρὸς τὸν θεόν ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τρόπον ἐξοχώτερον, λόγῳ τῆς ἐξαιρέτου θέσεως αὐτῆς ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας. Διακρίνει ὅμως τὴν "πρεσβείαν" τῆς θεοτόκου ἀπὸ τῆς ὅλως μοναδικῆς μεσιτείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. "εἶς γὰρ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστός Ἰησοῦς" (Ἀ' Τιμ. 2, 5). " Δεῖξον τὴν φιλανθρωπίαν σου, ἐλεῆμον· δέξαι τὴν τεκοῦσαν Σε θεοτόκον, πρεσβεύουσαν ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ σῶσον, Σωτὴρ ἡμῶν, λαὸν ἀπειγνωσμένον" (Ἐσπερινός Σαββάτου Ἦχος πλ. δ'). " Ὁ θεός... δός πᾶσιν ἡμῖν μετέχειν τῆς ζωῆς τοῦ Υἱοῦ Σου ἐν τῇ κοινωνίᾳ Μαρίας τῆς Παρθένου, ἀγίας μητρός τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ ἡμῶν, .. καὶ πάντων τῶν ἁγίων Σου· ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐκδημίαν αὐτῶν, καὶ ἐπάκουσον τῶν πρεσβειῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἐπὶ γῆς Ἐκκλησίας Σου" (Θεία Λειτουργία τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλβετίας).

Καὶ καλεῖται μὲν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἰδίᾳ ὑμνολογίᾳ ἡ θεοτόκος καὶ "μεσίτρια", οὐχὶ δ' ὅμως καὶ οὐδέποτε ὡς "συμμεσίτρια" ἢ "συλλυτρώτρια", ἀλλὰ μόνον ἐν ἐννοίᾳ πρεσβευσούσης.